

Motion till riksdagen 2007/08:A311

av **Göran Lindblad (m)**

Europarådets nivåskala för bedömning av språkkunskaper

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om användandet av Europarådets nivåskala för att bedöma språkkunskaper och motverka diskriminering på arbetsmarknaden.

Motivering

Kunskaper i svenska krävs på de flesta arbetsplatser i Sverige. Ofta förekommer krav på kunskaper i svenska i arbetsplatsannonser. Språkkunskaper är ibland ett föremål för tvister och anmälningar till Diskrimineringsombudsmannen (DO) när arbetsgivare påstår att en arbetssökande inte behärskar tillräckligt mycket svenska för att kunna bli anställd.

Det finns ett mycket bra och internationellt godkänt redskap i språkbedömning som kan ge en enkel kompass för arbetssökande och arbetsgivare som heter Europarådets nivåskala. Europarådets sexgradiga nivåskala togs fram under arbetet med "A Common European Framework of Reference for Language Learning and Teaching" (1991–1997). Syftet med dessa nivåskalor är att skapa en gemensam europeisk standard för språkliga nivåer.

Den översiktliga skalan för självbedömning är till för att ge en överblick, och därför beskrivs varje nivå och färdighet kortfattat. Själva dokumentet innehåller fler skalor där de sex nivåerna är beskrivna i detalj.

Nivåbeskrivning:

A 1

Jag kan förstå och använda mycket enkla ord och fraser som har att göra med de mest grundläggande och konkreta situationerna i vardagslivet. Jag kan presentera mig själv och andra och ställa frågor om t ex namn, var och

Fel! Okänt namn på

hur någon bor, var någon jobbar och jag kan själv svara på liknande frågor. Jag kan kommunicera hjälpligt på ett mycket enkelt sätt om samtalspartnern talar långsamt och tydligt och är beredd att hjälpa mig.

A 2

Jag kan förstå fraser och de vanligaste orden som har att göra med personliga förhållanden (t ex mycket grundläggande person- och familjeinformation, shopping, närgeografi, arbetssituationen). Jag kan kommunicera i enkla och vanemässiga sammanhang och kräver ett enkelt och direkt utbyte av information om vardagliga ämnen och aktiviteter. Jag kan använda ett antal fraser för att på ett enkelt sätt beskriva min familj och andra människor, hur jag lever och bor, min utbildningsbakgrund och mitt nuvarande eller senaste jobb.

B 1

Jag kan förstå huvuddragen i tydligt standardspråk som berör kända förhållanden som man regelbundet möter i arbetet, skolan och på fritiden. Jag kan hantera de flesta situationer som kan uppstå under resor i ett område där språket talas. Jag kan oförberedd ge mig in i samtal om ämnen som är kända och som är av personligt intresse eller berör det vardagliga livet (t ex familjen, arbetet, resor). Jag kan länka ihop fraser på ett enkelt sätt för att beskriva erfarenheter och skeenden, mina drömmar, förhoppningar och mål. Jag kan ge skäl och förklaringar till mina åsikter och ambitioner.

B 2

Jag kan följa huvuddragen i komplexa texter om konkreta såväl som abstrakta ämnen. Inom mitt specialområde förstår jag även fackdiskussioner. Jag kan kommunicera med så pass hög grad av ledighet och spontanitet att ett samtal med en infödd samtalspartner förlöper i stort sett problemfritt. Jag kan uttala mig klart och detaljerat om ett stort antal varierande ämnen, jag kan förklara min ståndpunkt i en problemsituation och kan diskutera olika lösningars för- och nackdelar.

C 1

Jag kan läsa en stor mängd krävande, även längre, texter och är medveten om både konkret och underförstått innehåll. Jag kan uttrycka mig nästan helt spontant och obehindrat; det händer mycket sällan att jag uppenbart letar efter ord. Jag kan använda språket flexibelt och effektivt för sociala och yrkesmässiga ändamål. Jag kan uttala mig klart och välstrukturerat om komplexa sakförhållanden, jag kan ge utförliga beskrivningar eller rapporter och kan väva samman punkterna språkligt och innehållsmässigt.

C 2

Jag kan utan problem förstå så gott som allt som jag hör eller läser. Jag kan återge sakförhållanden och argument ur olika skriftliga eller muntliga källor i en sammanhållen framställning. Jag kan uttrycka mig i så gott som alla situationer spontant och helt flytande; jag kan förstå och använda stilvariat-

Fel! Okänt namn på

ioner och andra finesser (t ex ironi). Mitt språk är korrekt och varierat och jag har utvecklat en personlig stil.

Nivåskalan används i Sverige i dag för språkstuderande, och det finns väl utarbetade tester för att bedöma språkkunskaper enligt skalan. Även vissa svenska utbildningsaktörer såsom Folkuniversitetet använder skalan.

Skalan används inte på arbetsmarknaden i Sverige men i många andra europeiska länder.

Nivåskalan hjälper till med att ställa tydliga men samtidigt rimliga krav på arbetssökande. Till exempel kan ingen påstå att det krävs nivå B 2 för att arbeta som spårvakt i tunnelbana, men det är helt rimligt att kräva B 2-nivå när man anställer en lärare.

Skalan kan kompletteras och förtydligas inom vissa affärsspecifika områden.

Språknivåskalan är ännu mera aktuell i Sverige nu när tio nya länder anslutit sig till EU och fri arbetskraftsinvandring mellan alla EU-länder så sakta kommit igång.

Stockholm den 2 oktober 2007

Göran Lindblad (m)